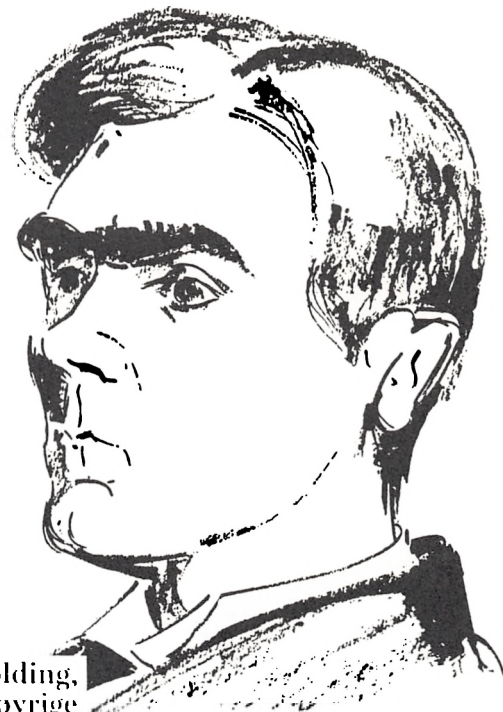

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1972
FORFATTER:	Axel Andersen
TITEL:	Den hemmelige klub: Den røde Time
KORT RESUME:	Om Poul Frost-Hansen, Niels Jacobsen, Harald Nielsen og Harald Schrøder. Med ill. Af Anton Schrøder

Den røde time

Portrættegninger af Anton Schrøder

POUL FROST-HANSEN (Otto Wang), født 27. April 1887 i Kolding, Digter, Drømmer og Boghandler. »Stamfader« til alle de øvrige her i Bogen nævnte Indehavere af Pariserbegejstring. Kun 17 Aar gammel stod han 24. Juli 1904 paa fransk Grund i Boulogne, 1. August s. A. saa han første Gang Notre-Dame de Paris og l'Arc de Triomphe. Bøjet ud over Pont Neufs aarhundredgamle Brystværn skuede han ned i Seinen og gav sit Hjerte til Byen. Letbevægelig, stundom troløs, gav han senere Kærlighedserklæringer til Fiesole, Venezia, til Granada og Middelhav, til Marokko — og Norge! Troskabseden beholdt Paris. Han gæstede Byernes By igen i 1906, han gensaa den for tredje Gang i 1908 som 21aarig og blev gennem et treaarigt Ophold i 1910—12 ét med Byens Sjæl. Fra Hybelen paa Hôtel St. Pierres Tagetage i Robespierres og Marats gamle smalle Gadestump, hvor Duften fra Rædselsperioden endnu slaar op langs de sorte Mure, skuede han ud over sit elskede Paris. Herfra hørte han Klokkerne ringe i Val de Grace, herfra listede han i Morgensko ned i den berømte Bagerbutik paa Hjørnet efter sine croissants. Kun fem Skridt — og han var paa Studenternes besungne Boulevard St. Michel. Han bad sine Bønner i den ældgamle St. Severin, han traskede sorgløs op over St. Genièves Bjerg, ind i Gaderne bag Panthéon, han gik i aarle perlemorsskønne Morgendrømme op i de gamle Gader paa Montmartre, talte med Pigen ved Vandposten paa Place du Tertre, stirrede med H. C. Andersensk Ydmyghed paa Rendestensbrædtet foran »Maison Rose«. Han digtede, drømte og var glad. Han svang de hæderlige Butikspiger under de kogende Gasblus i Moulin de la Galette, han saa paa Cancan'en i »Bal Tabarin« og »Moulin Rouge«

Efterhaanden udsendte *Otto Wang* Bøgerne »Verdens Hjerte«, »Calvi Rose«, »Kærligheden kalder«, »Carneval« og — i en senere Landflygtigheds Længsel »Ridderen af Montparnasse« — lutter Pariserromaner. Sidst, foreløbig sidst, de smaa friske »Breve fra Verdens Hjerte«.

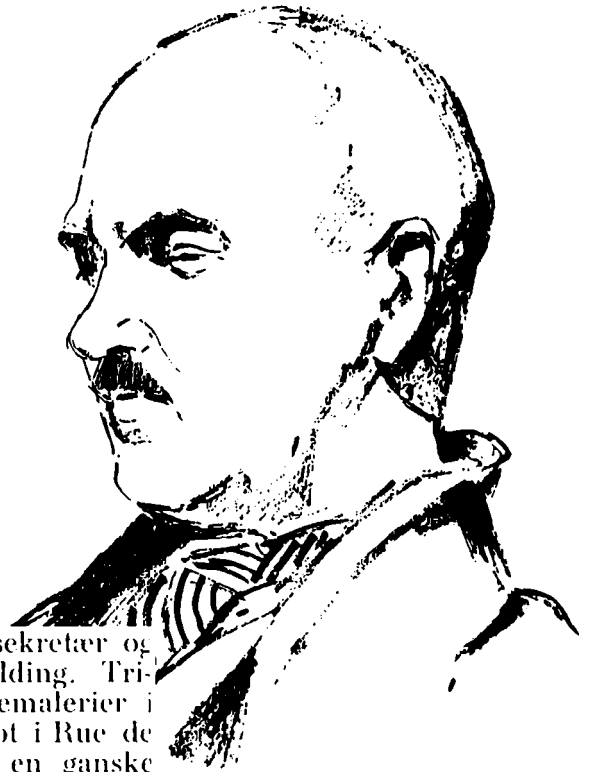
Saa kom ogsaa for ham den store Trængselstid, hans babyloniske Fangenskab i det kolde Nord. I tolv lange Aar hørte han ikke Larmen paa Boulevarderne, ikke en eneste lille Seineudflugt til St. Clouds Terrasse, Blot en Butik med Bøger, Brevpapir og Skolerekvisitter. Hvert Foraar rykkede det i ham, hvert Foraar raslede Lænken. Men den lod sig ikke trække med længere end til Døren, der stod han og saa op mod den blaa Himmel og nedad Koldings tamme Rue de l'Est.

I 1924 slog Gensynets Time. Eet eneste daglangt og nattekort brusende Jag gennem Ungdommens By fra Sted til Sted. Oh, Luxembourgghaven var heldigvis lige bedaarende, Paul Verlaine skuede endnu dybsindig ned fra sin Piedestal. I »Chop Latine« luede Absinthen med samme blege og dog brændende Opalglød som dengang, paa Quaierne de samme lasede, fedtduftende Bøger. Den samme Højtid under Kuplen over le Tombeau de l'Empereur!

LES FONDATEURS DE LA SOCIÉTÉ „L'HEURE ROUGE“

I 1926 udkom på V. Schæffers forlag en ejendommelig lille bog, som kun blev trykt i 30 eksemplarer. Den handlede om fire koldingborgere, som ganske havde tabt deres hjerte til Frankrig, nærmere betegnet Paris. De havde fælles oplevelser og minder og fandt så på at stifte en forening, som de gav navnet Det hemmelige selskab "Den røde time", der kun måtte have fire medlemmer, endda kun mandlige. Samlingsstedet var "Palmehaven" i Kolding. Her mødtes de fire medlemmer en gang om ugen for ved et glas af en mystisk drik at hengive sig til deres glade pariserminder.

Den røde time

NIELS JACOBSEN, født 30. Maj 1878 i Hylke, Byrådssekretær og Ungkarl, typisk Sybarit. Bopæl: Hôtel de Ville à Kolding. Tricoloren paa Divanhylden, Reproduktioner af Louvremalerier i smalle Guldrammer, et Par Billeder fra det gamle Paris købt i Rue de Seine bag l'Institut de France. Han er »Franskmand« af en ganske ejendommelig Art. Før Verdenskrigen og under denne udpræget Germaner af »Politiken«s Type. En skøn Julidag 1919 rejste hans Ven, Redaktør Schrøder, til Paris forat deltage i Sejrglæden efter Versailles-traktatens Underskrivelse. Niels Jacobsen medgav ham det værdifuldeste, han ejede: sit Guldur til eventuel Pantsættelse. Uret kom igen; men det var inficeret med fransk Aand, og da det kom i Sekretærens Vestelomme, »slog det ind«. Resultat: Orientering i romansk Aand. Siden da ser Niels Jacobsen ikke mod Berlin, højst mod Köln og Rhinen. Hans Interesse begyndte med filologiske Studier. De varer ved endnu omtrent 7 Aar senere. De fuldendes aldrig. Den 22. September 1922 stod han for første Gang paa Gare du Nord sammen med Harald Nielsen. Han kendte alt, forinden han saa det. Intet imponerede ham - undtagen Sainte-Chapelle. Denne Drøm i Farver mættede hans Sjæl mere end Notre-Dame, mere end alle Louvres Skatte, mere end hans bevarede germanske Kærlighed Kölnerdomen!

Førøvrigt drømte hans kommunalt angrebne Sjæl videre efter Harald Nielsens Bortrejse paa saa mærkeligt et Sted som Quai de Grenelle, hvor han saa paa Kraner og Losning i aarle Morgenstunde.

Han kom hjem vedblivende med sin filologiske Interesse til Højborgs i Hjertet. Han læste Fransk hos Monsieur Girard og hos en Dame i Landsbyen Vejen, senere ogsaa hos en Lektor i Kolding.

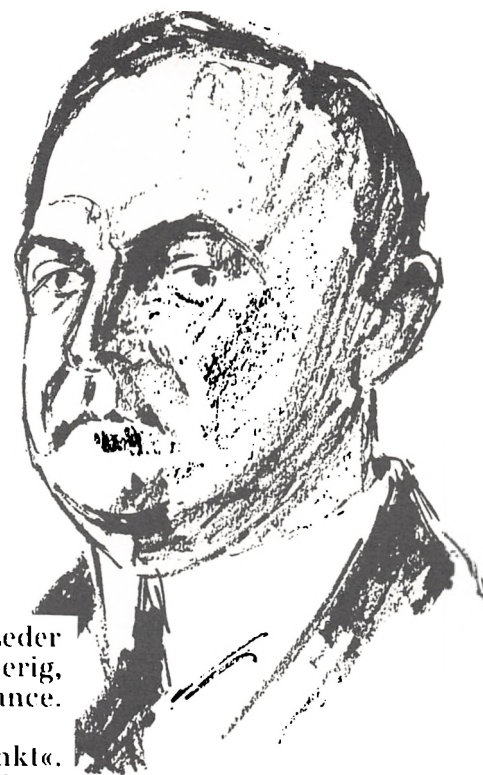
26. September 1925 var han atter i Paris. Som Medlem af en international kommunal Kongres var han selveste Byen Paris' Gæst ved en Fest paa Hôtel de Ville, hvor Nationalgardister stod ret for ham med dragne Kaarder. Han saa en Mængde Cementhuse, Vandledninger, Gas- og Elektricitetsværker, han kørte ved Nattetid rundt om et illumineret Eiffeltaarn i ensom Fryd. Han gennemvandrede Reims' Elendighed, han gæstede Partifælle Herriots By, Lyon, han besøgte Grenoble og bilede rundt i Alperne, han hvilede — som de store Statsmænd — ud et Par Timers Tid i Aix les Bains.

Efter hans første Rejse fik Vennerne en festlig, selvironisk Dagbog, efter den næste Rejse endnu en Dagbog. Han brillerede baade som Skribent og Foredragsholder. Ved en fransk Fest i Marielund til Fordel for faldne franske Soldaters Børn fremsagde han Marseillaisen med betagende Patos. Ved et internationalt Lægebesøg gengav han Borgmesterens Tale paa Fransk, saa flere omtrent forstod ham.

Nu læser han hver Dag sin »Le Journal« og sine uregelmæssige Verber. Han dyrker sin Franskinteresse som en kær Pligt i streng grammatikalsk Selvtugt.

En anden af byens kendte skikkelser var "Jacob"-byrådssekretær i Kolding gennem en meget lang årrække - Niels Jacobsen. Hans noble og korrekte optræden og hans store interesse for alt, hvad der var fransk, gjorde i høj grad sit til, at han var selvskrevet til optagelse i det fornemme selskab "Den røde time". I Harald Schrøders omtale af ham, får vi at vide, at han elskede at brillere med sit franske - og som Schrøder ironisk bemærker - oven i købet sådan, "at flere forstod ham"!

Den røde time

HARALD NIELSEN, født 11. April 1890 i Horsens. Ejer og Leder af »Palmehaven« i Kolding. Selfmade-Mand, energisk, iderig, kender sit Fag til Bunds, forstaar at udnytte enhver Chance. Altsaa en amerikansk Type.

Men alligevel — alligevel har ogsaa *han* sit »springende Punkt«. Han *kan* drømme; men hans Drøm maa snarest naa frem til Handling, den maa kunne udføres, ellers er den ikke Drøm for ham.

Han sidder en Efteraarsaften ved det berømte »Byraadsbord« i Palmehavens dunkle Spisestue sammen med Byraadssekretær Jacobsen og Redaktør Schrøder. Han sidder kun et Øjeblik og lytter til de to Venners Parisertale. Jacobsen skal rejse et Par Dage senere. »Jeg ta'r med!« siger han, rejser sig og gaar straks bort forat træffe Forberedelser til sin »officielle« Københavnsrejse. To Dage senere sidder han i Kupeen incognito paa Vej mod Paris, hvortil han ankommer 22. September 1922. Det viser sig snart, at Byen passer ham. I »La Rue« og »La Perouse« gør han dyrekøbte kulinariske Studier, han drømmer ud foran Mona Lisa, han styrter sig med nordisk Kanniballyst ud i Nattelivet omkring Place Clichy og Place Pigalle. Han napper Toppen af Eiffeltaarnet. Han glemmer ganske sit eget praktiske pæredanske »Café-Jeg« ved et fedtet Marmorbord foran »Boule d'Or« paa Place Michel. Han ser alt, nyder alt. Ti Dage senere er han igen i Kolding, pariserskudt for Livet.

I Efteraaret 1924 foretager han sin anden Frankrigsrejse i Vinhøstens Tid. Han optræder som Fører for en dansk Vinbonde fra Strandhuse, en gæv Dværgelefant, der ikke holder af Museer, men er dybsindig Spirituskender og elsker at gaa stille og sidde længe. De er kun een Nat — men en dejlig Nat! — i Paris. Saa gaar det mod Syd. De holder Indtog i Macon, de gæster den dejlige By Dijon, de drikker Bourgogne, som man kun faar den paa »Gerningsstedet«. De svipper en Tur til Genève, de ser Luzern, de gæster Lyon, Bordeaux, Jarnac, Angoulême . . . Og saa igen Paris, hvor Harald Nielsen gør epokegørende Studier i de gamle Gader paa venstre Bred. Han opdager den smalle Rue de l'Hirondelle's skjulte Glæder. Han finder den sidste ægte Apachekælder, hvor Værten er i Skjorteærmer, og Kniven sidder løst i Læderskeden.

1925 er han igen i Paris. Som Dante vandrede gennem Helvede, saaledes larmede H. N. gennem Paris med to glubske Grand Danois. Han lærte at kende Leden ved det hele lig salig Baudelaire. Han gjorde Bod i Notre-Dame. Nu ved han, at hans næste Rejse skal være den rigtige! Den ensomme Tur, Driveriet langs Quai'erne, over Broerne, mellem Louvres Kunstskatte. Og saa om Aftenen en Tur gennem venstre Breds stille Gader og om Morgenen gennem Hallerne helt op til hans elskede Boulevard Clichy, hvor det dufter af friske Grøntsager og al Slags Mad fra de aabne Udsalg, og barhovede Madame'r skændende slæber deres Kurve op ad Bjerget gennem den stejle Forbrydergade Rue Lepic, mens Sacre-Coeur vikler sig ud af Morgentaagen

»Den røde time« tilbragtes som nævnt altid i »Palmehaven«, der dengang som nu var »stedet, hvor man gik ind, når man gik ud«. Restauratøren Harald Nielsen (som i folkemunde kun hed »Palmeløget«), var en af byens ret kendte skikkelser. Der var altid mange gæster og mange af dem var stamgæster med deres egne bestemte stamborde. Harald Nielsen rejste meget i udlandet for at hente ideer til etablissementet - ogsaa i Paris, hvor han naturligvis ogsaa havde sin stam-
cafe.

Redaktør Harald Schrøder var vist oprindelig ophavsmanden til selskabets stiftelse, og det var også ham, der forfattede skriftet, som omtalte de fire første og sikkert eneste medlemmer. Det skete under pseudonymet Jean Lasque, vel af den årsag, at han selv var mellem de fire. Vi har af en af Harald Schrøders sønner, redaktør Ole Schrøder, København, fået tilladelse til at offentliggøre det sjældne skrift, som vi synes er en morsom ting, i Koldingbogen. Det ejendommelige selskab har sikkert haft mange hyggelige "røde timer", som har kunnet animere til gentagne besøg i den forjættede stad. At det ikke har været de vilde orgier, sørgede de små indtægter for, men desmere oplevede de fire gutter den særlige atmosfære og stemning, der var over den franske hovedstad - Paris.

„L'HEURE ROUGE“

HARALD SCHRØDER, født 30. Marts 1886 i København. Redaktør og Stemningsmenneske. Uforbederlig »Franskmænd«. Siden Drengenaarene i drømmende Længsel mod Paris, som han havde en sikker Tro paa, at han skulde se engang. Derfor læste han om Byen, skaffede sig i en meget ung Alder Rejsebøger og Kort, gennemvandrede Gaderne i Tankerne, læste de berømte »Tres«-Rejser fra Dag til Dag og fulgte Ruterne paa Kortet. I 1919, inden Verdenskrigen officielt var sluttet, slog den store Time for ham. En Julidag sejlede han med Ø. K.-Motorskibet »St. Thomas« fra Vejle til Rouen og betraadte her Frankrigs Jord for første Gang Søndagen 27. Juli. Samme Aften naaede han Gare St. Lazare og tog ind i et Hotel i Rue Marbeuf ved Champs-Élysées nær Triumfbuen. Dagen efter gik han sin By igennem efter Næsen — lige fra Avenue de la Grande Armées Gitter ved Neuilly til Bastillepladsen, derfra ad Boul. Henri IV og Boul. St. Germain til St. Michel, over Cité op til Boulevarderne. Han saa den pragtfulde Festillumination i Anledning af Versailles traktatens Underskrivning, han besøgte Teatre og Operaer og dvælede ved berømte Grave. Han drev op over Montmartre og dasede i stille Aftener langs Seinekajerne. Han forvildede sig i Quartier Latins gamle Gader og fandt en Stambuvette paa Place de la Sorbonne overfor d'Harcourt. Han oplevede alle sine Drømme. Han besøgte Reims, Versailles og Malmaison. 11. August tiltraadte han fra Le Havre den lange Hjemrejse over England.

I 1925 gensaa han Frankrig ledsaget af sin Hjertenskær. Mandag 27. April naaede de via Esbjerg-Anvers-Bruxelles det vaarskønne Paris. De tog ind paa »Hôtel de la Faculté« i den gamle Rue Racine. De gik deres første Aftentur over Pont Michel med Notre-Dame til højre. Gennem Tuilerihaven til Place de la Concorde og ad Rue Royale til Boulevardernes Lysreklamepragt. De blev tyve Aar yngre, de nød Byen med Øjne, Øren, med Smagen og Lugten, med Følelsens fineste Nervetraade. Efter blot en Uges Forløb var de saa inkarnerede Parisere, at de efter Indkøb paa Blomstertorvet paa la Cité kunde vandre paa Banegaarden og modtage Venner fra Danmark og føre dem til »La Rotonde«s Kunstnerlarm paa Montparnasse. De saa alt det smukke. De gik under Boulevardtræernes skære Løvspring fra Place de la République til Place de l'Opéra lige mod den vinrøde Aftenhimmel. De slæbte sig hjem fra Metro »Odéon« ad den mørke Rue de l'Ecole de Medicine . . . De saa en solfyldt Morgenstund for — foreløbig — sidste Gang den 11. Maj Glimtet af Sacre-Coeurs Kuppel, da Toget førte dem bort . . .

Harald Schrøder er omtrent lige saa »slem« som Frost-Hansen. Han kommer efter Sigende paa »l'Heure Rouge«s Samlingssted fem Minutter før alle andre, blot for at sidde ensom og sværmerisk og se paa Tricoloren, mens Fuglene synger udenfor. Han tror, han i en eller anden Førtilværelse har boet i den kedsommelige Rue Navarre i 5. Arrondissement paa Nordskraaningen af St. Genevièves hellige Bjerg nær Romernes gamle Amphiteater.

